

הנחיות להוראת המצגת – הדרך לשותפות

קהל היעד: כיתות ח-יב

משך הפעילות: שיעור אחד או שניים

הרעיון:

היכולת לעבוד בצוות, לשתף פעולה ולעבוד בשותפות בחברה מרובת תרבויות, נחשבת לאחת ממיומנויות המאה ה-21. עם זאת, שותפות דורשת מיומנויות וערכים שקשה ליישם בכלל ובחברה מרובת קבוצות ותרבויות בפרט; רובנו רגילים ללמוד, לעבוד ולפעול בנפרד, ולעתים אף מתוך תחרותיות וניכור.

פעילות זאת לא תעסוק בסוגים שונים של שותפות אלא בדרך לשותפות ובתנאים לשותפות מיטבית, הכוללים מיומנויות וערכים כגון כבוד, סבלנות, הבנה ושיתוף פעולה.

תנאים אלה מבוססים על התנאים של אולפורט (1954) למגע מיטבי בין קבוצות (בתוך ומחוץ לכיתה):

1. סטטוס שווה בין החברים בשתי הקבוצות.
2. שיתוף פעולה בין הקבוצות למען מטרות משותפות.
3. קשר קרוב ומתמשך, ולא קשר סיבתי או נקודתי.
4. תמיכה ממסדית במגע בין הקבוצות.

מהלך הפעילות:

שקופית 1 – הדרך לשותפות

בשקופית הפתיחה מוצגת תמונה המדגימה שותפות. מומלץ לשאול את התלמידים:

1. מה אתם רואים בתמונה?
2. מה התמונה מייצגת לדעתכם?
3. במה לדעתכם תעסוק המצגת?
4. מהי שותפות?
5. מהי לדעתכם הדרך הנכונה לשותפות?

שקופית 2 – השותפות עם יעל

בשקופית זאת מוצג סיפור מקרה שבמרכזו שותפות. ניתן לבקש מאחד/ת התלמידים/ות להקריא את הסיפור. בעקבות הסיפור מומלץ ללחוץ על השאלות לדין ולקיים את הדין במליאה.

ניתן גם לשאול את התלמידים:

1. האם קרה לכם מקרה דומה? מה קרה?
2. האם במקרה שלכם השותפות הייתה יותר מוצלחת/פחות מוצלחת? במה זה בא לידי ביטוי?
3. מה הייתם אומרים למספרת אם הייתם פוגשים אותה?
4. מה הייתם ממליצים ליעל לעשות?

לתשומת לבכם: בקשו מהתלמידים לא לציין שמות כדי שלא לפגוע בחבריהם.

שקופית 3 – סיפורים של שותפות

בשקופית זו מופיעים הקשרים שונים שבהם מתקיימת שותפות. בלחיצה על כל תמונה מופיע הקשר אחר. ניתן לשאול את התלמידים באילו הקשרים הם חוו שותפות, ולבקש מהם ללחוץ על התמונה המתאימה או ללחוץ עליה בעצמכם. מומלץ ללחוץ על הכפתור 'שאלות לדין' ולקיים דיון בנושא. ניתן גם לקיים את הדיון בקבוצות קטנות ולבקש מהתלמידים לשתף במליאה.

אפשר גם לבקש מהתלמידים לספר על חוויות נוספות של שותפות שאינן מופיעות בתמונות. אם חלק מהתלמידים יגידו שמעולם לא היו חלק משותפות או שהם לא מעוניינים להיות חלק משותפות, ניתן לקיים דיון בנושא ולשאול:

1. האם לדעתכם חשוב לעבוד בשותפות?
2. מה שותפות יכולה לתרום לנו?
3. האם לדעתכם שותפות היא מיומנות חשובה בבית הספר, במקומות עבודה, בתנועת הנוער?
4. שותפות נחשבת לאחת המיומנויות הנדרשות במאה ה-21. מדוע לדעתכם?

שקופית 4 – מה צריך בשביל שותפות?

בשקופית זו מופיעים מיומנויות וערכים הנדרשים לשותפות. ניתן לחלק את התלמידים לקבוצות ולבקש שכל קבוצה תדון ותבחר את חמשת הערכים והמיומנויות החשובים ביותר לשותפות. בסיום, כל קבוצה תציג את הבחירה שלה ותוכל לגשת לשקופית ללחוץ על המיומנויות והערכים שבחרה. ניתן גם לערוך הצבעה בכיתה ולסמן את המיומנויות והערכים שנבחרו ברוב קולות.

אפשר גם לשאול את התלמידים:

1. האם יש מיומנות או ערך נוספים שאינם מופיעים כאן?
2. האם תוכלו לנסח שלושה תנאים לשותפות מיטבית?

לסיום לחצו על כפתור 'הידעתם', כדי ללמוד על התנאים לשותפות מיטבית.

ניתן לספר לתלמידים: חוקרים ניסחו תנאים לשותפות מיטבית בין קבוצות.

1. מה לדעתכם עלול לקרות במקרה של שותפות בין קבוצות כמו יהודים וערבים, דתיים וחילוניים, אנשים מהפריפריה ומהמרכז?
2. האם במקרים אלה התנאים לשותפות חשובים אף יותר? מדוע?

שקופיות 5-6 – סיפורי שותפות

סיפורי שותפות - דנה ואמיר

דנה ואמיר תכננו במשותף להעביר לכיתה שיפור בנושא אסטרונומיה. שניהם אוהבים את המושא והחליטו עליו ביחד. אבא של אמיר הוא אסטרונום ומיד אמר אמר: "אני מציע להביא טלסקופ, ולהסביר לכולם איך עושים שימוש בטלסקופ. אם השיפור יהיה בערב, אולי נספר גם לציפת בכוכבים. לדעתי זה מספיק". דנה היססה קצת והציעה: "אני אכן דגם של מערכת השמש ואסביר עליה לכולם". בשיעור כל אחד מהם הציג את החלק שלו.

כאיזו מידה כל אחד מהתנאים מתקיים בשותפות?

שיווין בין הצדדים: מתקיים / מתקיים חלקית / חסר

מתן כבוד וליטימציה אחד לשני: מתקיים / מתקיים חלקית / חסר

תחושת אחריות משותפת: מתקיים / מתקיים חלקית / חסר

סמנו לנבי כל תנאי עד כמה הוא מתקיים בסיפור. לאחר מכן לחצו על כפתורי המשב. לחצו על הבא להמשך.

הקודם הבא

בשתי השקופיות הבאות יופיעו סיפורי שותפות. הכיתה תתבקש לבחון אותם ולקבוע האם התנאים לשותפות מיטבית מתקיימים בהם. ניתן לחלק את הכיתה לקבוצות ולבקש מכל קבוצה להציג את התשובות שלה או לקיים את הדיון במליאה.

חשוב גם לקרוא את המשב לכל סעיף.

לתשומת לבכם: הכוונה אינה לבחור בתשובה הנכונה, אלא ללמוד על התנאים לשותפות מיטבית ומידת הביטוי שלהם בכל סיפור.

סיפורי שותפות - שאדי ושירה

שאדי ושירה עבדו ביחד על תכנון מסיבת סיום בשיתוף פעולה מוצלח. לשניהם היה חשוב שיהיו ריקודים, הם בחרו בנושא למסיבה וחלק את התפקידים שווה בשווה. שירה אוהבת מאוד להופיע אבל ידעת ששאדי לא אוהב להתחבל וגם לא בוחב גברית שלו. כדי שההתחיה של האירוע תהיה ששיתיהם היא הודיעה לנעדרת על דעת עצמה: שאדי ואני נגדה ביחד!

כאיזו מידה כל אחד מהתנאים מתקיים בשותפות?

שיווין בין הצדדים: מתקיים / מתקיים חלקית / חסר

מתן כבוד וליטימציה אחד לשני: מתקיים / מתקיים חלקית / חסר

תחושת אחריות משותפת: מתקיים / מתקיים חלקית / חסר

סמנו לנבי כל תנאי עד כמה הוא מתקיים בסיפור. לאחר מכן לחצו על כפתורי המשב. לחצו על הבא להמשך.

הקודם הבא

שקופית 7 – עובדים בשותפות

עובדים בשותפות

החולקו ל-6 קבוצות ותכננו ביחד משחק לכיתה. שימו לב לרשימת ביעים. העריכו את רמת השותפות של הקבוצה שלכם על פי הנקודות הבאות:

נקדה

הקשבה	הרגשתי נוח
כבוד	הרגשתי שמקשיבים לי
מטרה משותפת	הרגשתי שמכבדים אותי
שיווין	הרגשתי שנתונים לי מקום

עד כמה השותפות של הקבוצה הצליחה?

במידה רבה מאוד / במידה רבה / במידה ממוצעת / כלל לא

נקדה

דרוש את רמת השותפות בהכניסו השונים באמצעות לחיצה על סמליו ה-3. לאחר מכן סמנו דירוג לרמת השותפות. כדי לדרג קבוצה חדשה לחצו על כפתורי נקדה והתחילו מחדש. לחצו על הבא להמשך.

הקודם הבא

בשקופית זו התלמידים ינסו לקיים שותפות הלכה למעשה ולבחון את עצמם בעקבותיה.

מומלץ לחלק את הכיתה לקבוצות, ולבקש מכל קבוצה לתכנן במשך כעשר דקות משחק לכיתה. ניתן לבקש מאחד התלמידים להיות משקיף ולרשום מה קורה בקבוצה.

לסיום בקשו מכל קבוצה להציג את המשחק שתכננה (או כל פעילות אחרת) ולהצביע לגבי כל אחד מהסעיפים.

לדוגמה, אם 3 מבין 5 תלמידים חשבו שהייתה הקשבה בקבוצה, לחצו על סמלון הלייק ליד הקשבה 3 פעמים. לסיכום בקשו מהקבוצה לדרג את עצמה – עד כמה השותפות של הקבוצה הצליחה. ניתן גם לבקש מהמשקיף לתת "ציון" לקבוצה. לסיים ניתן לנקות את ההצבעות ואת הדירוג הכולל ולעבור לקבוצה הבאה.

שקופית 8 – שותפות – איפה אני?

בשקופית זו התלמידים יעשו לעצמם רפלקציה. הם יחשבו ויסמנו אילו מיומנויות עליהם לשפר כדי שיוכלו לקיים שותפות, ואילו מיומנויות כבר יש להם ובעזרתן הם יכולים לתרום לשותפות.

ניתן לבקש מתלמידים המעוניינים בכך לגשת לשקופית ולסמן בה את המיומנויות על פי ההנחיות, או לבקש מהתלמידים לסמן אותן בדף אישי. תלמידים שיהיו מעוניינים בכך יוכלו לשתף את הכיתה.

שקופית 9 – שותפות במיטבה

בשקופית המסכמת התלמידים מתבקשים לספר שוב את הסיפור של שאדי ושירה כך שתתקיים בו שותפות במיטבה. מומלץ לחלק את התלמידים לקבוצות, כל קבוצה תציג את הסיפור שכתבה ותוכל גם להקליד אותו. ניתן גם לבקש מתלמידים המעוניינים בכך לספר את הסיפור ובמקביל להקליד אותו.

לסיכום מומלץ לשאול:

1. מה למדתם מהמצגת?
2. מה אתם לוקחים איתכם מהמצגת?